

Raadhuisplein 2
Postbus 63
3770 AB Barneveld
Telefoon 14 0342
Fax (0342) 495 376
E-mail info@barneveld.nl
Internet www.barneveld.nl

**Aan de fractie van Lokaal Belang
van de gemeenteraad Barneveld**

Geachte mevrouw Pluimers, geachte mevrouw Lenters,

Wij beantwoorden bij deze uw vragen van 28 februari 2020 over de onderwerpen
Structuurvisie wind en MER windenergie Barneveld.

Inleiding:

Datum: Uw fractie heeft aan ons op grond van artikel 42 van de organisatieverordening voor de
gemeenteraad vragen gesteld over het MER windenergie Barneveld.

Ons kenmerk:

Onderstaand vindt u onze antwoorden op de door u gestelde vragen:

1. Betekenen de bovenstaande uitspraken dat de inwoners van de gehele gemeente Barneveld er nu zeker vanuit mogen gaan dat er inderdaad definitief geen grote windturbines komen op andere locaties dan Harselaar? Graag een toelichting.

Antwoord: De keuze voor locaties voor windturbines wordt gemaakt in de Structuurvisie Windenergie Barneveld. Deze wordt voorjaar 2021 voorgelegd aan de gemeenteraad. De keuzes zijn uitkomsten van een proces. Dat proces bestaat uit drie ingangen; het MER, die dialoog en de beleidsconfrontatie. Het MER is bekend, die dialoog gaat starten waarbij wij, overeenkomstig de uitkomsten van de RES en de inbreng van onze inwoners, in gebied 5, ten zuiden van de A1, in gesprek gaan over de te verdelen 12 MW. Ook in de andere gebieden gaan wij de dorpsgesprekken voeren waarbij wij geen techniek uitsluiten.

2. Betekenen deze uitspraken dat het college een voorschot heeft genomen op de inhoud van de concept structuurvisie die naar verwachting in september en oktober 2020 aan de raad ter besluitvorming zal worden voorgelegd? In de raadsvergadering van 5 februari jl. stelde het college nog dit niet te willen doen. Graag een toelichting.

Antwoord: Nee, het verzoek van bewoners om in gesprek te gaan over energie-opwekking en besparing en niet alleen over wind heeft het college gehonoreerd. Dit betekent niet dat er nu al locaties bekend zijn waar windturbines geplaatst gaan worden. Die keuze wordt gemaakt onder andere op basis van die gesprekken

3. Hoe verhoudt deze plotselinge wijziging in het proces zich tot de wens van de meerderheid van de raad om in de commissie van begin maart in gesprek te gaan over de aanpak van de winddialoog voor de gehele gemeente Barneveld?

Antwoord: Wij zijn het niet eens met uw opvatting dat het hier gaat om een plotselinge wijziging. Dorpsgesprekken vinden in de hele gemeente plaats, zoals staat beschreven in de memo "Van winddialoog naar Energievisie". (Ingekomen B-3-20 gemeenteraad 18 maart 2020).

4. In uw memo d.d. 18 februari jl. getiteld 'winddialoog' beklagt het college zich over de reacties van omwonenden op de door het college in de MER genoemde

geschikte locaties. Het college klaagt over 'polarisatie' en dat bewoners en ondernemers hun energie richten op het tegenhouden van windturbines.

Is het niet het recht van iedere Nederlander om zich te verenigen en zich uit te spreken en te debatteren over beleid en zaken als een MER waarin windmolen locaties worden aangewezen die volgens het college geschikt zijn? Zo ja, waarom beklaagt uw college zich dan over de gevoelens van inwoners en hun inzet om de plaatsing van deze ziekmakende en landschapsverpestende windturbines te voorkomen?

5. a. En zijn de verschillende reacties ook niet des te begrijpelijker gelet op uw procesmemo d.d. 16 januari jl. waarin staat dat de winddialoog moet gaan over het HOE van het realiseren van windenergie en dus niet over de locatiekeuze zelf? Oftewel, u roept deze begrijpelijke reacties en gevoelens toch zelf op?

b. Als u een vrije gedachtewisseling wilt in de winddialoog, had u dan niet beter het door Lokaal Belang op 5 februari jl. voorgestelde amendement kunnen omarmen? Zo nee, waarom niet?

Antwoord: Vanzelfsprekend heeft iedere burger het recht om zich uit te spreken. (4.) Het college beklaagt zich niet, maar heeft goed geluisterd naar de bezorgdheid van de bewoners en geconstateerd dat er sprake is van polarisatie.

(5a) De winddialoog gaat inderdaad over "hoe" wij windenergie in de gemeente Barneveld gaan realiseren, en niet "of" wij windenergie gaan realiseren. Dit voornemen, om windenergie in de energiemix op te nemen, heeft uw raad genomen bij het vaststellen van de energievisie in 2015. In de memo heeft het college het voorgenomen proces rond de winddialoog beschreven. (5b) De strekking van uw amendement heeft overeenkomsten met dit proces, zoals bijvoorbeeld de vrije gedachtewisseling. Dit gold niet voor de hele tekst van uw amendement, reden voor het college om te adviseren hierin niet mee in te stemmen.

6. Volgens de MER is een buurtmolen een windmolen met een maximale as-hoogte van 70 meter en een tiphoogte van 100 meter, hetgeen dus eigenlijk een grote windmolen is. Is het niet beter om het woord 'buurtmolen' niet meer te gebruiken voor deze toch wel forse windturbines teneinde verwarring te voorkomen en te voorkomen dat omwonenden onbedoeld op het verkeerde been worden gezet? Immers volgens www.buurtmolen.nl is een buurtmolen een molen met een as-hoogte van 35 meter.

Antwoord: Het is inderdaad verstandiger het woord buurtmolen voortaan niet meer te gebruiken. De bedoeling is dat een dorp dat interesse heeft in een eigen windturbine zelf bepaalt hoe hoog deze mag zijn en vervolgens coöperatief eigenaar wordt van deze turbine.

7. In het kader van de Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD) vastgesteld in de raad van 30 januari 2019 is afgesproken dat bij het zoeken naar geschikte locaties minimaal een afstand van 4x de as-hoogte tot woningen zou worden aangehouden. Dat zou ook gelden voor de 35.000 inwoners van het buitengebied zodat zij niet als tweederangs burgers zouden worden behandeld. Wij verwijzen hiervoor naar onze vragen d.d. 21-1-2019 (met name vraag 1) en uw antwoorden d.d. 25-1-2019, alsmede de bevestiging van e.e.a. door de verantwoordelijke wethouder in de raad van 30 januari 2019. Kort samengevat kwam uw antwoord erop neer dat een kortere afstand dan 4x de as-hoogte alleen aan de orde zou zijn bij 'molenaarswoningen' als bedoeld op blz. 2 van bijlage 4 bij de NRD. Moeten wij uit deze MER nu afleiden dat u deze toezegging niet nakomt? Graag een toelichting.

Antwoord: Dit moet u daar niet uit afleiden en uw veronderstelling sluit ook niet aan bij onze memo van 26 januari 2019. Het MER is er op gericht gebieden binnen onze gemeente te identificeren waarbinnen het plaatsen van windturbines theoretisch denkbaar is. Dit binnen de nu geldende wet- en regelgeving (b.v. als het gaat om geluid) en op het schaalniveau van een structuurvisie (dus geen concrete locaties). Daarbij hebben wij voor het aspect geluid uitgangspunten gekozen die ervoor zorgen dat er een realistisch beeld ontstaat van de mogelijkheden binnen de wettelijke geluidsnormen. Dit onderzoek is een hulpmiddel bij het maken van beleidskeuzes maar is in zichzelf nog geen beleidskeuze. Spreken in termen van 'toezeggingen' is in dat licht dus ook niet zinvol en schetst een verkeerd beeld van de rol van het MER in dit proces.

Blad 3

8. In tabel 1.1. blz. 22 van de milieutechnische en ruimtelijke analyse lezen wij dat u als uitgangspunt voor de afstand tot woningen in het buitengebied d.w.z. 'verspreid liggende woningen' de afstanden 140-240-300 meter hanteert i.p.v. 280-480-600 bij meer dichte bebouwing.
- Bedoelt u met 'verspreid liggende woningen' de molenaarswoningen zoals gedefinieerd op blz. 2 van bijlage 4 bij de NRD en zoals bedoeld in uw antwoord d.d. 25-1-2019?
 - En zo ja, bent u dan bereid om dit vast te leggen in een addendum bij de MER of concept structuurvisie? Zo nee, waarom niet?

Antwoord:

- Er wordt hier bedoeld 'alle woningen'. Op dit moment zijn er geen locaties bekend waar de windturbines kunnen worden geplaatst. De eventuele 'molenaarswoningen' zijn ook nog niet bekend. Met de mogelijke 'molenaarswoningen' kan in het onderzoek nog geen rekening worden gehouden.*
 - Het MER is een 'verslag' van uitgevoerde onderzoeken en conclusies. Op basis daarvan kunnen keuzes worden gemaakt in bijvoorbeeld een (ruimtelijke) visie, die vervolgens door uw raad wordt vastgesteld.*
9. Is het college het met ons eens dat de MER, gelet op vraag 6, niet voldoet aan de door de raad vastgestelde NRD waarmee opdracht is gegeven voor de MER? Graag een toelichting.

Antwoord: Het college is het daar niet mee eens. Het MER is volgens het NRD opgesteld en voldoet aan de daarin gestelde kaders. Het MER betreft resultaten van onderzoeken, de daadwerkelijke voorstellen voor keuzes zijn aan de orde bij de structuurvisie Windenergie.

10. Wij begrijpen uit de MER dat het college zich op het standpunt stelt dat buiten de cirkel van 400 meter wordt voldaan aan de wettelijke geluidsnormen. Waarop baseert u die stelling? Wij zien hiervoor namelijk geen onderbouwing in deze MER. Graag een toelichting.

Antwoord: De in de vraag genoemde afstand van 400 meter is geen wettelijke norm. Het gaat om een "vuistregel" die gangbaar is in Nederland voor het uitvoeren van onderzoeken. Daarnaast zijn in de VNG publicatie Bedrijven en milieuzoneringen afstandscriteria opgenomen voor winturbines. Gebaseerd op de wiekdiameter wordt in deze publicatie een maximale afstand aangehouden van 300 meter, deze is gebaseerd op geluid. Er geldt een wettelijke norm voor geluidbelasting op geluidgevoelige objecten (o.a. woningen). Hoe aan de norm kan worden voldaan is pas te berekenen als duidelijk is welke turbine op welke locatie moet komen. Overigens kunnen normen gedurende dit proces ook weer

veranderen, dan zullen wij uiteraard steeds rekening moeten houden met deze wijzigingen.

Blad 4

11. Gezien de ontwikkelingen per 20 februari jl. (zie vraag 1) en de invloed van o.a. geluid- en slagschaduw komt het er ons inziens op neer dat toekomstige én ook huidige bewoners (rondom locatie 5) van onder andere Barneveld-Noord (bv. Bloemendal, Vliegersveld-De Vaarst), Voorthuizen-Zuid en de verspreid liggende woningen in deze omgeving, geconfronteerd kunnen gaan worden met zeer hoge windturbines en de invloed daarvan op hun woonomgeving en welzijn, zonder dat er een 'verkenning' heeft plaatsgevonden. Overigens zien wij ook de wijk Norschoten en het buitengebied van Kootwijkerbroek onder de invloedssfeer van de geplande windturbines. Bent u het met ons eens dat dit een onvolledig beeld aan (toekomstige) inwoners geeft? De contouren van de toekomstige woonwijken zijn tenslotte al bekend. Zo nee, waarom niet?

Antwoord: De invloeden van geluid en slagschaduw op de toekomstige ontwikkelingen in Voorthuizen-Zuid en Barneveld-Noord zijn meegenomen in het MER. De beleidsconfrontatie onderzoekt of er naast deze woningbouwontwikkelingen nog ander huidig of toekomstig beleid is dat van invloed kan zijn.

12. Op blz. 41 van de MER en blz. 2 van bijlage 4 wordt ter onderbouwing van de 400 meter cirkel verwezen naar een TNO onderzoek 4, maar in dat onderzoek is geen geluid gemeten. Wij lezen dat men is uitgegaan van de door de fabrikanten van windturbines opgegeven geluidsspecificaties. Maar deze fabrikanten zijn economisch belanghebbend bij het plaatsen van windturbines en dus lijkt ons dit geen goed uitgangspunt. Bent u het daarmee eens? Graag een toelichting.

Antwoord: Wij zijn het met dit standpunt niet eens. Voor (bijna) alle apparaten geldt dat er een productbeschrijving van moet worden opgesteld. Daar is wet- en regelgeving voor in Nederland, maar ook daarbuiten. Deze beschrijvingen worden getoetst door allerlei instanties en ook door TNO. Het is om deze reden gebruikelijk om van de fabrieksopgave gebruik te maken voor het uitvoeren van akoestische onderzoeken.

13. Zijn er onderzoeken waarbij daadwerkelijk door een onafhankelijke deskundige de geluidsbelasting is gemeten op gevels en in huizen rond windturbines en waaruit blijkt dat met een afstand van 400 meter voldaan kan worden aan de normen 41dB L_{night} en 47dB L_{den}? Zo ja, dan verzoeken wij u deze in PDF bij uw antwoorden te voegen en te voorzien van uw commentaar.

Antwoord: In deze fase van onderzoeken zijn deze gegevens niet gemeten. Het doel van een Milieueffectrapportage is om te zoeken naar ruimte waar eventueel onder voorwaarden het mogelijk is een windturbine of turbines te plaatsen. Nadat de gebiedskeuzen zijn gemaakt en nadat duidelijk is van welke turbine een initiatiefnemer gebruik wil maken, kan pas een onderzoek worden uitgevoerd zoals door u beschreven.

14. Een toename van 3 dB betekent een verdubbeling van het geluid. Een afname van 3 dB betekent een halvering van het geluid. Ofwel 41dB L_{night} (jaar gemiddelde geluidsnorm voor de nacht) is een kwart ($\frac{1}{2} \times \frac{1}{2} = \frac{1}{4}$) van de geluidsterkte (47 dB). Een groot verschil dus! Desondanks stelt u in de MER op blz. 41 dat als aan de norm L_{den}=47 dB wordt voldaan, ook vrijwel altijd wordt voldaan aan de norm L_{night} = 41 dB.
- a. Bent u het met ons eens dat een goede nachtrust erg belangrijk is?
- b. Is het niet zo dat juist daarom de overheid voor de nacht een strengere geluidsnorm heeft vastgelegd, namelijk 41dB L_{night} 5?

- c. Kunt u uitleggen waarom - ook in het licht van het bovenstaande - de locaties in de MER niet apart zijn getoetst aan de $L_{night} = 41$ dB contour?
- d. Waarom tekent u op de kaartjes op de blz.'s 56 t/m 62 wel een $L_{den} 42$ dB contour en niet de $L_{night} 41$ dB contour?
- e. Bent u bereid alsnog te onderzoeken hoever windturbines gemiddeld van woningen moeten staan om aan de norm $L_{night} = 41$ dB te voldoen? Zo nee, waarom niet?

Antwoord: Een goede nachtrust is belangrijk. Bij de locatiekeuze in de structuurvisie worden de door u genoemde vragen per locatie verder onderzocht. In het MER staan geen locaties, er worden gebieden met elkaar vergeleken. De gestelde vragen komen aan de orde op het moment dat er voor de dan bekende locaties een verzoek wordt ingediend. Dan zijn de locaties en de type turbines bekend en kan een daarvoor bedoeld onderzoek worden uitgevoerd.

Blad 5

15. Zorgelijk vinden wij ook de volgende passage op blz. 41 van de MER: "Omdat de locaties indicatief zijn ... en er reeds 400 meter wordt aangehouden tussen de winturbinelocaties en geluidgevoelige objecten, is toetsing aan de norm (gelet op de context wordt hier de geluidsnorm bedoeld) weinig onderscheidend tussen locaties en relevant in dit stadium". Vervolgens stelt de MER dat beter gekeken kan worden naar het aantal te verwachten gehinderden per locatie ofwel de dosis-effectrelatie. Ter onderbouwing van de dosis-effectrelatie verwijst de MER naar TNO,2008-D-R1051/B. Gelet op de inhoud van het TNO rapport vinden wij het bovenstaande een beetje vreemd. Daarom de volgende vragen:
- a. TNO,2008-D-R1051/B. Het rapport van TNO is gebaseerd op twee kleine Zweedse onderzoeken uit 2000 en 2005 en 1 Nederlands onderzoek met 725 respondenten uit 2007. In totaal ging het om 1830 respondenten. www.rvo.nl 17-12-18: "Bovendien is er een afzonderlijke norm opgenomen voor de nachtperiode om slaapverstoring te voorkomen: L_{night} dB. Dit is het jaargemiddelde geluidniveau in de nacht periode." Is het niet zo dat dit TNO rapport het % gehinderden relateert aan een bepaalde geluidsbelasting en niet aan een bepaalde afstand tot woningen?
 - b. Zo ja, dan zal toch evengoed moeten worden beoordeeld wat de geluidsbelasting op- en in woningen rond de locaties zal zijn?
 - c. In de MER wordt alleen gesproken over het % ernstig gehinderden. In TNO, 2008-D-R1051/B is ook de categorie 'tamelijk gehinderden' beoordeeld. Moeten wij uit de MER opmaken dat het college 'tamelijk gehinderd' niet relevant vindt? Graag een toelichting.
 - d. Kijkende naar de tabellen van paragraaf 6.5 (blz. 47) lijkt het net alsof er per windturbine maar een handjevol mensen 'ernstige geluidhinder' zal ervaren uitgaande van de dosis-effectrelatie methodiek. Maar kijkende naar de kaartjes komt ons voor dat dit niet juist kan zijn. En inderdaad staat op blz. 42: "De hier gebruikte methode is vooral bedoeld om locaties te vergelijken en niet zozeer om een exact aantal ernstig gehinderden te voorspellen". Evenwel wekken de tabellen wel die indruk. Dat vinden wij zeer zorgelijk aangezien het hier gaat om het welzijn van onze inwoners. Graag een reactie hierop.

Antwoord:
In hoofdlijnen gaat deze vraag over locaties. Zoals eerder aangegeven gaat het onderzoek (Milieueffectrapportage) niet over locaties, maar over het vergelijken van gebieden. het MER bevat een beschrijving van effecten in vergelijking met elkaar, maar geen beleidsopvattingen van het college. De verdieping vindt plaats bij de benodigde onderzoeken op locatieniveau.

16. Bovenaan blz.21 (ook op blz. 7 v bijlage 3 milieu technische analyse) staat dat het college van mening is dat er zulke stille windturbines met een as-hoogte van 120 meter zijn, dat die op een afstand van 260 (!) meter van een woning kunnen voldoen aan de geluidsnormen. Wij nemen aan dat dit is gebaseerd op beweringen van windmolenfabrikanten en exploitanten.
17. Realiseert het college zich dat windmolen fabrikanten en - exploitanten een groot financieel belang hebben bij de verkoop van windturbines?
18. Is het daarom niet verstandiger om niet te veel geloof te hechten aan dit soort verkooppraatjes?
19. Op welke wijze gaat het college om met de antwoorden op vraag 16 en 17 in relatie tot de ontwikkeling van de structuurvisie die van grote en verstrekkende invloed zal zijn op onze gemeente?
20. En waarom zou de Duitse regering besluiten om 1 km (en Beieren zelfs 10x de tiphoogte) als afstand tot woningen aan te houden, als er zulke stille windturbines zouden zijn?

Antwoord: het MER bevat resultaten van onderzoeken en geen opvattingen van het college. In het MER is uitgegaan van een afstand van 400 meter. Het MER is gebaseerd op windturbines van het type GE120. Dat er ook stillere turbines zijn is onafhankelijk van de al dan niet goede intenties van fabrikanten en voor dit MER niet relevant. De stillere turbines worden slechts als voorbeeld aangehaald, om aan te geven hoe lastig het is om de juiste contouren te bepalen. De Duitse regering heeft haar eigen verantwoordelijkheid.

- a. Zou u er niet goed aan doen tenminste de afstandsregel uit Duitsland en wellicht die van Beieren, bij de ontwikkeling van de structuurvisie ter harte te nemen om zodoende onze inwoners beter te beschermen tegen geluids-overlast en slagschaduw? Zo nee, waarom niet?

Antwoord: In de onderzoeken wordt gewerkt met de in Nederland geldende wet- en regelgeving. Zo ontstaat er rechtsgelijkheid binnen een land en zijn uitgevoerde onderzoeken met elkaar te vergelijken. De uiteindelijke voorstellen, die ook bovenwettelijk kunnen zijn, zullen bij de structuurvisie aan de orde zijn.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders,

H.F.B. van Steden
secretaris

dr. J.W.A. van Dijk
burgemeester